

Ähtärin esiopetuksen OPETUSSUUNNITELMA

Perustuu Opetushallituksen esiopetuksen perusteisiin 2010

OPETUSSUUNNITELMAN SISÄLTÖ

Esiopetus muodostaa yhdessä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa johdonmukaisesti etenevän kokonaisuuden lapsen kasvun mukaan. Lapsen siirtyessä varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja esiopetuksesta kouluun tehdään yhteistyötä varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja koulun työntekijöiden sekä huoltajien kesken.

Esiopetuksen järjestämisen toiminta-ajatus

Esiopetuksen toiminta-ajatuksena on lapsilähtöisyys, yksilöllisyys sekä moniarvoisuus.

Leikki esiopetuksen opetusmenetelmänä

Leikillä on esiopetuksessa keskeinen merkitys lapsen kokonaisvaltaisen kehityksen ja oppimisen kannalta. Leikki on lapselle ominainen tapa oppia. Sen avulla lapsi jäsentää ja käsittelee uutta tietoa suhteessa omiin kokemuksiinsa, rakentaa maailmankuvaansa sekä jäsentää suhdettaan ympäristöönsä ja toisiin ihmisiin. Leikkiessään lapsi ottaa selville asioita, etsii keinoja selviytyä tilanteista ja annetuista tehtävistä. Lapsi leikkii myös omaksi ilokseen ja nauttiakseen elämästä. Aikuisen tehtävänä on järjestää lapselle leikkiin sopivat olosuhteet ja aika sekä rohkaista ja kannustaa lasta leikkimään sekä pääsemään siihen mukaan.

Toimintaympäristön kuvaus

Esiopetusta järjestetään Ollinkulman päiväkodissa Otsonkoulun tiloissa ja kyläkouluilla. Ollinkulman päiväkotia vastaa esikouluikäisten esiopetuksesta ja päivähoidosta, ryhmiä on yleensä kolme. Kyläkoulujen perusopetuksessa esiopetus järjestetään yhdysluokissa tai erillisenä ryhmänä.

Toiminta kriisitilanteissa:

Jokaisella esiopetusta antavalla yksiköllä on oma pelastus- ja kriisisuunnitelmansa, joiden toimintaohjeita läpikäydään säännöllisesti sekä henkilökunnan että lasten kanssa. Pelastus- ja kriisisuunnitelma sisältävät tietoa vaaratilanteiden ehkäisystä, niihin varautumisesta sekä vastuunjaosta.

Kasvatus- ja oppimistavoitteet

Esiopetuksen tavoitteet määräytyvät sekä lapsen yksilöllisistä kehittymistarpeista että yhteiskunnallisista tarpeista. Tavoitteenamme on kasvattaa terveen itsetunnon omaava lapsi, joka on muita huomioonottava, itsenäisesti ajatteleva, oppimisesta iloitseva ja luontoa arvostava ihminen, joka oppii tunnistamaan ja ilmaisemaan tunteensa. Esiopetuksen tavoitteena on kehittää kokonaisvaltaisesti lapsen oppimisen perustietoja, -taitoja ja -valmiuksia.

Esiopetuksen pedagoginen toteuttaminen

Esiopetuksessa otetaan huomioon kokonaisopetuksellisen periaatteen mukaisesti eri sisältöalueet. Opetuskokonaisuudet muodostuvat kieli ja vuorovaikutus, matematiikka, luonto ja ympäristö, kulttuuri ja taiteet, etiikka ja katsomus sekä liikunta.

Erityistä tukea tarvitsevan lapsen opetus

Esiopetuksessa otetaan huomioon monenlaiset oppijat sekä oppimisen erilaiset lähtökohdat, tavat ja lasten kulttuuritaustat. Tuen perustana on yhteistyössä kodin ja tarvittaessa oppilashuollon kanssa sovitut lapsen perusturvallisuutta ylläpitävät sekä lapsen kasvua tukevat tavoitteet. Kasvun ja oppimisen tuki järjestetään yleisenä tukena, tehostettuna tukena tai erityisenä tukena riippuen lapsen tuen tarpeen määrästä.

Tehostetun tuen tukimuodot suunnitellaan yksilöllisesti kokonaisuutena ja tehdään oppimissuunnitelma, joka perustuu opettajan pedagogiseen arvioon. Tehostettu tuki tehdään esioppilaalle, joka tarvitsee säännöllistä tukea tai samanaikaisesti useita eri tukimuotoja.

Oppimäärän yksilöllistäminen edellyttää erityisen tuen päätöstä esim. psykologiseen tai lääketieteelli-

seen arvioon perustuen (vamman, sairauden, kehityksen viivästyminen, tunne-elämän häiriö). Tällöin lapselle laaditaan erityisen tuen suunnitelma (HOJKS).

Eri kieli- ja kulttuuriryhmiin kuuluvien esiopetus

Esiopetuksen järjestämisen tavoitteena on ottaa huomioon jokaisen lapsen oma kieli ja kulttuuri sekä tarvittaessa järjestää valmistavaa opetusta.

Yhteistyö

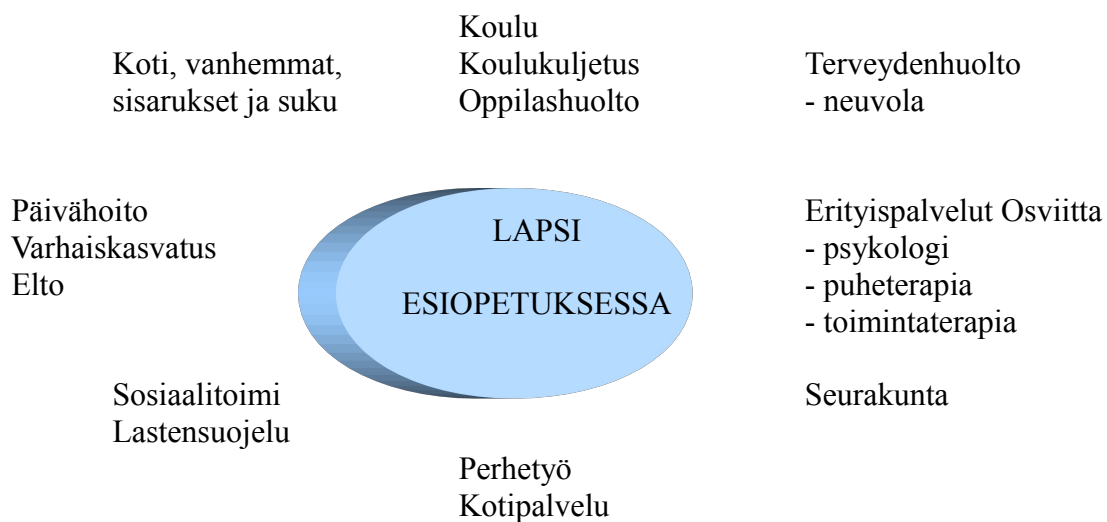
Yhteistyö huoltajien kanssa

Yhteistyössä huoltajien kanssa pyritään avoimuuteen, luottamuksellisuuteen sekä arvostamaan vanhempia lapsensa asiantuntijoina. Yhdessä huoltajien kanssa tuetaan esikoululaisena kasvamista. Huoltajien kanssa järjestetään keskusteluhetkiä, juhlia, retkiä ja muita tapahtumia.

Oppilashuolto

Oppilashuollon tehtävänä on tukea lapsen kasvua ja kehitystä yhteistyössä huoltajan kanssa. Oppilashuolto auttaa lasta eri elämäntilanteisiin liittyvissä vaikeuksissa sekä antaa tukea tehostetun ja erityisen tuen tarpeessa olevalle lapselle. Moniammatillinen oppilashuoltoryhmä kokoontuu säännöllisesti.

Yhteistyötahot:

Lapsen esiopetuksen suunnitelma ja arviointi

Esiopetuksen aloitusvaiheessa voidaan laatia lapselle esiopetuksen suunnitelman yhteistyössä huoltajan kanssa (Liite 1-2 Yhteistyölomake)

Esiopetuksen arvioinnilla tarkoitetaan lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen arviointia sekä lapsen itsearvioinnin kehittämistä. Arvioinnin tarkoituksena on tukea lapsen minäkuvan kehitystä ja oman työskentelyn jäsentämistä. Palautetta annetaan opettajan ja huoltajan sekä mahdollisesti lapsen kanssa työskentelevien terapeuttien, psykologien ym. erityisammattiosaajien kesken käytävissä säännöllisissä keskusteluissa. Lukukauden päätteeksi annetaan osallistumistodistus.

Esiopetuksen kehittämisen ja arvioinnin periaatteet

Esiopetuksen käytännön toteutumista seurataan, arvioidaan ja kehitetään yhteistyönä eri tahojen kanssa: esiopetuksen hallinto, työyhteisöt ja perheet.

“Millainen on 6-vuotias”

Luova leikkijä

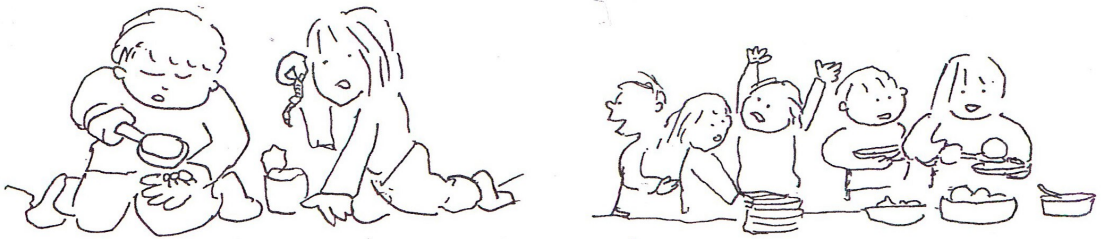
Toiminnallinen

Epävarma, häilyvä

Liikunnallinen

Pohtiva, ajatteleva

Uteltias ja tiedonhaluinen

Haluaa olla eka

Sääntöjen valvoja

Eläytyjä

Kieli ja vuorovaikutus

Tavoitteet

- rohkeus ja taito ilmaista ajatuksiaan ja tunteitaan
- kehittää lukemiseen ja kirjoittamiseen liittyviä taitoja kiinnostuksensa ja kehitystasonsa mukaan
- saada kokemuksia, elämyksiä ja tietoa kirjallisuuden ja erilaisten viestimien välityksellä

Sisältöalueet:

Puhuminen ja kuunteleminen

itsensä ilmaiseminen, mielipiteen esittäminen ja toisten kuunteleminen

Lukeminen ja kirjoittaminen

kirjainten tunnistaminen (suuraakkoset käytössä: pienaakkosiin tutustuen)
alkuäänteiden tunnistaminen
tavujen ja sanojen rytmittäminen
omien tuotosten tekstittäminen; saduttaminen

Lastenkirjallisuus

sadut ja tarinat
riimit, lorut, runot, arvoitukset
kuva- ja tietokirjat
sähköiset viestimet

Ajattelun kehittäminen

lajittelu eri ominaisuuksien mukaan
syy – seuraus

oikea – väärä

tosi – epätosi
looginen järjestys

kriittinen ajattelu

Leikkiminen

vapaa ja luova ilmaisu; roolileikit
esiintymistaidot

Muistin harjoittaminen

sana- ja muistileikit sekä -pelit

Matematiikka

Tavoitteet

Lapsella on mahdollisuus

- - kiinnostua matematiikasta ja ongelmaratkaisusta
- - oppia ja ymmärtää matemaattisia perustietoja ja -taitoja (konkreettisuus, havainnollisuus) pelien, leikkien ja rakentelun avulla
- - keskeisten sisältöalueiden omaksuminen

Sisältöalueet:

Ongelmaratkaisut

erilaisia pulmatehtäviä
pelejä ja sovelluksia

Muoto ja koko

kolmio, neliö, kulmio, ympyrä, piste, viiva,
tio

Avaruudelliset käsitteet

edessä, takana, ylhäällä jne.
avaruudellinen hahmottaminen
suunnat, symmetria

Mittaaminen

erilaiset mittavälineet
pituus, massa
tilavuus

Raha

10-järjestelmään tutustuminen

kolikot, setelit
kauppa- ja pankkileikit

Luvun ja määrän käsitteet

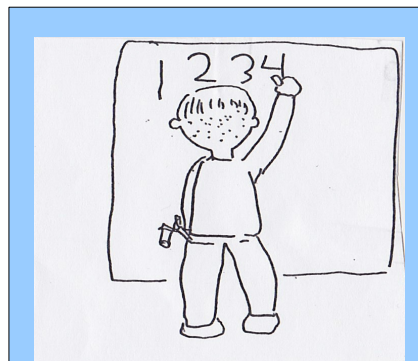
lukumäärä ja numerot 0-10
luvun ja sitä vastaavan lukumäärän yhteys
järjestys, vertailu
lisääminen (+), vähentäminen (-)
määrän kuvaaminen pylväsdiagrammilla

Aika

kello
tasa- ja puolitunnit

kuu-

Etiikka ja katsomus

Tavoitteet

- Luoda turvallinen oppimisympäristö, jossa keskeistä on aikuisen ja lapsen välinen sekä lasten keskinäinen vuorovaikutus.
- Henkilökunnan velvollisuutena on puuttua havaittuihin kiusaamistilanteisiin suunnitelmallisesti ja tapauskohtaisesti sekä taata näin lapselle suotuisa kasvuympäristö. Jokaisessa esiopetusta antavassa yksikössä on suunnitelma kiusaamisen ehkäisemiseksi.

Sisältöalueet:

Lähimmäisyys

ihmissuhde- ja vuorovaikutustaidot
erilaisuuden hyväksyminen
eettisesti vastuullinen elämänsäsenne
oman toiminnan vaikutukset ja seuraukset
tunteet ja niiden ilmaiseminen
ristiriitojen ratkaiseminen
rehellisyys, oikeudenmukaisuus
hyvät tavat (oikein-väärin, hyvä-paha)
terveen itsetunnon kehittyminen

Hiljentyminen

Kodin juhlat

kaste, häät hautajaiset

Kirkkovuoden juhlat

adventti, joulukuukausi
pääsiäinen
mikkelinpäivä
pyhäinpäivä

Uskonnolliset käsitteet

rukous
kirkko
Raamattu
symbolit (risti, kynttilä...)

Luonto ja ympäristö

Tavoitteet

- tukea lapsen maailmankuvan rakentumista, itsetunnon vahvistumista ja auttaa lasta ymmärtämään itsensä osana elinympäristöään ja elämää
- luonnon ja ympäristön arvostaminen ja kunnioittaminen sekä vastuun tunteminen sen suojelemiseksi kokemusten ja elämysten kautta
- lapselle tarjotaan mahdollisuuksia liikkua ja toimia luonnonvaraisessa ja rakennetussa ympäristössä
- havainnoinnin ja tutkimisen avulla ympäristöön ja luontoon liittyvien käsitteiden sekä niiden välisistä suhteista ja ilmiöistä oppiminen

Sisältöalueet:

Koti- ja lähiympäristö

oma kotiseutu ja sen erityispiirteet, metsät ja vesistöt
turvallisuus liikenteessä, lähiympäristössä ja kotona
ammatit
ympäristöstä huolehtiminen

Ihminen

minä, perhe
sukulaiset, ystävät
ihmisten erilaisuus ja eri kulttuurit
kasvu ja oma ikä
aistit

Luonto

elollinen/eloton
kasvit ja eläimet
luonnon kiertokulku
kasvun ihmeet
vuodenajat ja säätilat
luonnonilmiöt

Aika ja avaruus

maapallo ja planeetat
Suomi
aika: vuosi, kuukaudet
viikonpäivät, vuorokausi

Terveys

terveellinen ruoka ja ruokatavat
siisteys, puhtaus ja pukeutuminen
päiväjärjestys, riittävä lepo ja ulkoilu
hyvät käytöstavat
mediakasvatus

Kulttuuri ja taiteet

Tavoitteet

- taiteellinen ilmaisu on lapselle kokonaisvaltainen tapahtuma
- keskeistä elämyksellisyys, havaintojen teko, leikinomaisuus ja tutkiva lähestymistapa.
- mahdollisuus luovuuden, mielikuvituksen ja itseilmaisun kehittämiseen sekä onnistumisen tunteisiin
- ilmaisu, oman ja toisen työn arvostaminen sekä esteettisen tajun kehittyminen
- pitkäjänteinen työskentely, silmän ja käden yhteistyön vahvistaminen
- eri materiaaleihin, välineisiin ja toimintamuotoihin sekä Ähtärin kulttuuri-, taide- ja kotiseutuperintöön tutustuminen

Sisältöalueet:

Kuvaamataito

värit

eettisen tajun kehittyminen

pääpaino ilmaisussa

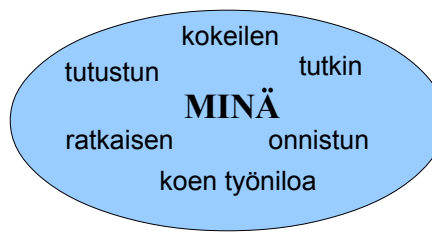

Käsityö ja askartelu

Askartelu: leikkaan, liimaan

Tekstiilityö: ompelen, pujottelen, solmin

Tekninen työ: naulaan, sahaan, hion

Draama

mahdollisuus käsitellä erilaisia tunteita

Roolileikki: vapaa ja ohjattu

Teatteri:

omat esitykset

vierailut

Ilmaisuharjoitukset

Draamaleikit

Musiikki

Musiikkikulttuuri:

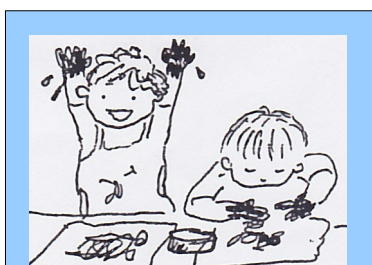
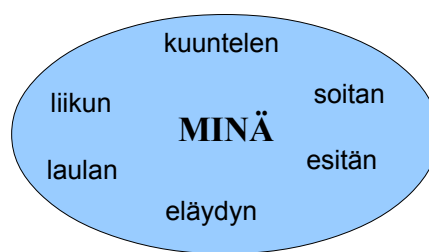
konsertit ja eri musiikkilajit

Ääni:

hiljainen/voimakas 1

Musiikkiliikunta

Melodia: tunnelma, duuri/molli

Liikunta

Tavoitteet

- liikunnan ilo, virkistyminen ja myönteinen asenne
- monipuolinen ja turvallinen liikkuminen
- fyysinen hyvinvointi ja terveys
- fyysisten ja motoristen taitojen kehittyminen
- oman kehon tunteminen ja hallinta
- toisten huomioonottaminen, yhteisten pelisääntöjen ymmärtäminen

Sisältöalueet:

Perusliikkeet

käveleminen ja juokseminen
ryömiminen ja kieriminen
konttaaminen
hyppääminen
kiipeäminen, riippuminen
keinuminen
rentoutuminen

Lajit:

